

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 08/07/2020
Sayı: -120.07-E.00000679879
II I I I I I I I I I I I I

GIDANI KORU
SOFRANA SAHİP ÇIK

7/30048
G.K.170

Sayı : 54045643-610-E.1770751
Konu : Soru Önergesi (7/30048)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.658133 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Sayın Bekir BAŞEVİRGİN'e ait 7/30048 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş 7/30048 (2 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : ANZLAFBS Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>
Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Köksal BİRİCİK
Mühendis
Telefon No: (312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN BEKİR BAŞEVİRGEN'E AİT 7/30048 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda AB Nitrat Direktifine karşılık gelen Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği 2004 yılında yayımlanmıştır.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve Nitrat Hassas Bölgelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye genelinde 2.494 yerüstü, 2.316 yer altı suyu olmak üzere toplam 4.810 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. İzleme çalışmaları 20 adet Mobil Laboratuvar ve mobil cihazlarla yürütülmektedir. Analiz sonuçları web tabanlı Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte ve eş zamanlı olarak takip edilmektedir. Veriler tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında kullanılmaktadır.

Gediz Havzasında 28 yerüstü ve 197 yer altı suyu olmak üzere toplam 225 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. Yer üstü sularında ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, toplam azot, toplam fosfor, ortofosfat, sıcaklık, pH, çözünmüş oksijen ve klorofil -a gibi parametreler ölçülmektedir. Yer altı sularında üç ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, sıcaklık, pH, gibi parametreler ölçülmektedir.

2017 yılında yayımlanan 2016/46 Sayılı Sullarda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin ekinde yer alan İyi Tarım Uygulamaları Kodu ile kirliliğin önlenmesi amacıyla çiftçilerimizin alması gereken önlemler belirlenmiştir.

İyi Tarım Uygulamaları Kodunun yayımlanması ile belli büyüklüğe sahip bütün yeni hayvancılık işletme başvurularının hayvansal gübre deposu ve hayvansal gübre yönetim planı ile projelendirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut hayvancılık işletmelerinin ise dört yıllık süre içerisinde İyi Tarım Uygulamaları Koduna uyum sağlamaları gerektiği mahallinde ilan edilerek işletmelere duyurulmuştur.

Ülke genelinde nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak Nitrata Hassas Bölgelerin (NHB) belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışma ile 3 yıllık süre içinde 25 nehir havzasında NHB'ler belirlenecek, bu bölgelerde uygulanacak Eylem Planları ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi birlikte hazırlanacaktır. Pilot havza olarak belirlenen Gediz Havzasında nitrata hassas bölgeler belirlenmiştir.

Ülke genelinde İl Yayım Programı İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından bu program kapsamında tarımsal kaynaklı kirliliğin önlenmesine yönelik çiftçi eğitim, yayım ve farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

Tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik tedbirler desteklemelerle ilişkilendirilmiştir. Bakanlığımız tarafından hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik hayvansal gübre deposu yapımı, hayvansal gübre uygulama ekipmanları ve gübre işleme tesisi yapımına hibe desteklemeleri verilmektedir.

Bakanlığımızca “su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sağlamak amacıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmaları” yürütülmektedir. Bu kapsamda Manisa, Kütahya ve Uşak İllerinin bir kısmını kapsayan “Gediz Nehir Havza Yönetim Planı” 2016-2019 yılları arasında hazırlanmıştır.

Nehir Havza Yönetim Planı ile yerüstü ve yer altı su kaynaklarına etki eden tüm baskı unsurları belirlenmiş, kalite ve miktar açısından risk altındaki tüm su kütleleri tespit edilmiş, yerüstü ve yeraltı sularında bir yıllık detaylı miktar ve kimyasal, biyolojik ve hidromorfolojik kalite izlemeleri ile mevcut durum ortaya konulmuştur. Bu kapsamda, yerüstü ve yeraltı sularında yapılan detaylı kalite izlemeleri neticesinde Gediz Havzasındaki kirliliğin potansiyel kaynakları tespit edilmiştir. Söz konusu tedbirlerin ilk yatırım ve işletme-bakım maliyetleri ortaya konulmuş ve tüm tedbirlerin fayda/maliyet analizleri yapılmıştır.

Gediz Nehir Havza Yönetim Planı ve eklerindeki tedbirler, 28 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleştirilen Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu'nda onaylanmıştır.

2008 yılında hazırlanan 2013 yılında revize edilen Gediz Havza Koruma Eylem Planı ile Gediz Havzasında oluşan kirliliğin önlenmesi, havzanın korunması ve iyileştirilmesi maksadıyla öncelikle havzada durum tespiti yapılmış olup kısa, orta ve uzun vadeli tedbirler belirlenerek uygulamaya geçilmiştir. Bu eylemler kapsamında;

2008 yılında Akhisar, Alaşehir, Foça ve Gediz Belediyelerine ait sadece 4 adet atıksu arıtma tesisi yeterli durumda çalışırken, bugün itibariyle Manisa İline bağlı Gördes, Ahmetli, Turgutlu, Akhisar, Alaşehir, Salihli, Saruhanlı ve Kula yerleşim birimleri, Kütahya İline bağlı Gediz yerleşim birimi ile İzmir İline bağlı Kemalpaşa, Menemen, Çiğli ve Foça yerleşim birimleri olmak üzere toplam 13 adet atıksu arıtma tesisi işletmededir. Ayrıca kapasitesi yetersiz olan ve ömrünü tamamlayan Manisa Merkez AAT yerine yeni atıksu artırma tesisi yapılmıştır.

Manisa Alaşehir Evsel AAT yenileme çalışmaları devam etmektedir. İleri arıtma tesisi olarak tasarlanan tesisin elektrik-mekanik montajı sürmektedir.

2008 yılında nüfusu 10.000’den küçük 2 belediyenin atıksu arıtma tesisi mevcutken, bugün itibariyle nüfusu 10.000’den küçük 7 belediyenin (Şaphane, Karaoğlanlı, Keçiliköy, Durasılı, Foça-Yenibağarası, Gölmarmara, Kemalpaşa-Halilbeyli) AAT’si işletmededir.

2008 yılında yalnızca 2 Organize Sanayi Bölgesine ait atıksu arıtma tesisleri işletmede iken, bugün itibariyle mevcut olan 13 adet OSB’nin 11’inin AAT’si bulunmaktadır.

Gediz havzasında 2008 yılında yalnızca İzmir (Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi) katı atık depolama tesisi bulunmakta iken, bugün itibariyle havzada İzmir, Kütahya, Manisa ve Uşak İllerine hizmet eden 4 adet Katı Atık Birliği bulunmakta olup bunlardan 4’ünün de Düzenli Katı Atık Depolama Tesisi işletmededir.

Önergede bahsi geçen diğer konular Bakanlığımız görev alanına girmemektedir.